

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 63

Maribor, petek 16. marca 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Milijonske „zarade“ na račun gladujočih pokrajin

SENZACIJONALNA RADIČEVA RAZKRITJA V »POLITIKI«. — 12—13 MILIJONOV »ZARADE« PRI NAKUPU ŽITA ZA GLADUJOČE POKR.

BEOGRAD, 16. m. / z. V današnji »Politiki« objavlja vodja KDK, Stjepan Radić, senzacionalna razkritja, zakaj se je vlada tako silno ustrašila debate o razdelitvi podpor gladujočim pokrajinam, ki jo je sprožila Kmečko-demokratska koalicija. Stjepan Radić izvaja med drugim v članku:

Z mojo izključitvijo od treh sej so hoteli režimovci preprečiti nadaljna razkritja, s čemer pa so nam samo koristili, ker smo dobili mnogo dragocenih novih informacij. Jaz sam, dalje Pavle Radić in dr. Šutej smo prejeli številna pisma od raznih ljudi, v katerih navajajo točne podatke in se strinjajo s tem, da je že nakupljenih v Rumuniji 3000 vagonov žita, franko Prahovo ob Donavi, po 237,5 Din za cent.

Tega žita pa ne smejo tukaj prevzeti, marveč morajo čakati tako dolgo, da njihovi »zavezniki«, ki jih je več,

s pomočjo borznih manevrov dvignejo ceno žitu vsaj na 270 Din. Se-le, ko se to doseže, kar bi se imelo zgoditi začetkom aprila, bi bilo v Rumuniji kupljeno žito izročeno oblastim v smislu znanega sklepa. Pri tej kupčiji bodo zaslužili na račun gladujočih pokrajin 12—13 milijonov dinarjev. To »zarado« so si že do zadnjega dinarja razdelili in laz hom v skupščini točno navedel, koliko ima dobiti posameznik.

Za vse to ve tudi minister socialne politike.

Poleg tega je dogovorjena še posebna provizija po 500 Din od vagona, kar bo pri 3000 vagonih prineslo še poldrug milijon dinarjev.

Ko je bilo nakupljenih teh 3000 vagonov v Rumuniji, se je polastila tudi drugih želja po »zaradi«. Ravno iz tega razloga je bilo naknadno določenih

za srbijanske oblasti še 11 in pol milijona dinarjev podpore. S tem denarjem so kupili nadaljnjih 2000 vagonov žita, pri katerih je zopet nekdo zaslužil milijon dinarjev.

Za to najnovejšo korupcijsko afero vedo tudi že gladujoče pokrajine same. Sarajevska trgovska zbornica je že protestirala pri Vukičeviću in Čedi Radoviću, Bosanski trgovci z žitom so vrh tega poslali vladi prošnjo z zahtevo, da naj se z denarjem, dovoljenim za Bosno in Hercegovino, nakupi žito pri bosanskih trgovcih, ki je bodo dali gotovo cenejše kakor je bilo nakupljeno v Rumuniji.

V zvezi z najnovejšim škandalom je izročila Kmečko-demokratska koalicija danes predsedniku narodne skupščine predlog,

da naj se izve posebna anketa, ki naj preišče to zadevo, in razen tega nov zakon za podporo pasivnih pokrajin, ki temelji na tem, da se izroči podpora v obliki zaposlitve pri raznih javnih zgradbah.

Manifestacijski napredni tabor v Ljubljani

DEVETINTRIDESET POSLANCEV KMEČKO - DEMOKRATSKE KOALICIJE PRIDE V NEDELJO V LJUBLJANO. — ZASTOPANE BODO VSE PREČANSKE POKRAJINE.

BEOGRAD, 16. marca. Danes je Kmečko-demokratska koalicija določila poslance, ki se udeležijo velikega protestnega in manifestacijskega shoda, ki se bo vršil v nedeljo v Ljubljani. Skupno pride v Ljubljano 39 poslancev, zastopnikov vseh prečanskih pokrajin. Zastopani bodo poleg Slovenije tudi Hrvatska, Srem, Dalmacija, Bosna, Hercegovina, Vojvodina in Crnagora.

Poslanci so iz vseh stanov, največ pa bo med njimi kmečkih predstavnikov, od katerih so mnogi na glasu kot izvrstni govorniki. Poleg obeh voditeljev koalicije, gg. Svetozarja Pribičevića in Stjepana Radića, pridejo v Ljubljano še bivši ministri dr. Svetislav Popović, Pavle Radić, dr. Hinko Krizman, dr. Edo Lukinić, dr. Gregor Žerjav, Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer; dalje bivši črnogorski minister dr. Drljević, znani publicist in bivši državni podtajnik v notranjem mi-

nistrstvu, Večeslav Vilder, bivši drž. podtajnik dr. Pernar, podpredsednik Hrvatske seljačke stranke Josip Pređavec, znani hrvatski kmečki govornik in poslanci Karlo Kovačević, Stipo Mafetić, Kukelj, Valjavec, Bobić in drugi. S svojimi tovariši prideta tudi katoliški župnik in poslanec Pavle Matić, pravoslavni opat Valerijan Pribičević in pravoslavni svečenik Dušan Ivančičević ter seveda tudi vsi slovenski napredni poslanci.

Poslanci KDK odpotujejo iz Beograda v soboto zvečer in pridejo v Ljubljano v nedeljo ob 8. zjutraj z beograjskim brzovlakom. S kolodvora odidejo takoj v »Zvezdo« na zajutrak, od tam pa skupno na shod na Tabor. Po shodu bo skupno kosilo poslancev, da se v prijateljski družbi vidijo in razgovore s predstavniki naprednih političnih organizacij v Sloveniji. Zvečer se poslanci zopet vrnejo v Beograd.

Promet z nepremičninami ob meji

VAŽNA RAZSODBA STOLA SEDMORICE V ZAGREBU. — ALI SO VELJAVNI NAKUPI NEPREMIČNIN NA IMENA NAŠIH DRŽAVLJANOV ZA TUJE DRŽAVLJANE.

V zadnjih tednih je v naši javnosti postalo zelo aktualno in je vzbudilo tudi veliko prahu vprašanje onega člena finančnega zakona, ki v 50kilometerski coni ob meji prepoveduje tujim državljanom nakup nepremičnin. To pa zlasti radi tega, ker sta na pritisk Italije zunanji minister dr. Marinčević in minister pravde dr. Subotić izdala nekakšne fermane, v smislu katerih bi ta določba za italijane ne bila veljavna.

Zato je tem važnejša razsodba, katero je izdal Stol sedmorice v Zagrebu v konkretnem slučaju v Dalmaciji, kjer je neki naš državljan kupil razne nepremičnine na račun italijanske industrijske družbe »Sufid« in jih dal vknjižiti na svoje ime. Ker pa se je izkazalo, da se je izvršila ta kupčija na račun društva »Sufid«, da se igrirajo zakonski predpisi, ki izključujejo tuje državljane od nakupa nepremičnin v 50kilometerski coni od meje ali morske obale brez odobrenja ministra vojske in ministra notranjih zadev, je dalmatinsko sodišče razveljavilo vknjižbo lastninske pravice na ime navideznega kupca, četudi je naš državljan. Priziv kupca je Stol sedmorice zavrnil z razsodbo, ki je pravno obširno utemeljena. Zanimivi so iz te razsodbe zlasti sledeči odstavki:

Ker je dokazano, da je kupec pridobil nepremičnine sicer na svoje ime, toda za račun in korist inozemske družbe, na katero namerava prenesti lastninsko pravico, ako in kadar bi ta družba mogla zadostiti zakonitim pogojem za pridobitev lastnine na svoje ime, dočim ima inozemska družba že sedaj dejansko posest in uporabo nepremičnin, vsebuje nakup kršitev predpisa člena 94 zakona od 31. marca 1925. Kupec pravi, da se morajo do-

ločbe tega zakona tolmačiti v skladu z raznimi konvencijami in pogodbami. Za Stol sedmorice ne pride v poštev vprašanje, kako naj se te mednarodne pogodbe in konvencije tolmačijo, ampak za sodišča velja člen 107 ustave, v smislu katerega morajo soditi le po zakonu.

Važno je v tej razsodbi Stola sedmorice, da se je postavil na stališče, da člen 342 fin. zak. z dne 31. III. 1927, s katerim se je gori citirani zakonski predpis glede omejitve nakupa nepremičnin ob meji s strani tujih državljanov izrecno vpostavil, ne dela razlike med italijanskimi državljani in državljani drugih tujih držav; dalje je značilno, da Stol sedmorice stoji na stališču, da morajo sodišča priznavati predpisu tega člena večjo moč, nego uzakonjenim prejšnjim mednarodnim pogodbam. To je glede na znano okrožnico g. ministra pravde, da z ozirom na svoječasno konvencijo med Srbijo in Italijo iz leta 1879, ta člen zakona za italijanske državljane ne velja, vsekakor velike važnosti.

Za nas je razsodba Stola sedmorice važna v toliko, ker se skušajo tudi pri nas delati s strani tujih državljanov nakupi nepremičnin na imena naših državljanov, katerih mnogi se dajo za denar kupiti kot slamnat možje. V smislu razsodbe Stola sedmorice so neveljavne vse take kupčije in jih sodišča ne smejo potrditi.

Stari gostilniški razgrajac in izlivač,

neki Schlamberger iz Pobrežja se je silnoči že v drugič tako udeleževal v neki gostilni, da je morala priti ponj policija. Razbijal je ter psoval goste z »vindišev« itd. Ko je zagledal stražnika, je skušal uteči, a so ga hitro dohiteli. —

Katastrofa pri Los Angelesu

HOLLYWOOD, 16. marca. Katastrofa, ki jo je povzročila popustitev nasipa pri Los Angelesu v Kaliforniji, presega vse domnevane meje. Neki poročevalec, ki se je dvignil z letalom nad prizadeto pokrajino Santa Clara javlja: Kamorkoli ti nese pogled, vse povsod samo strahovito razdejavanje. V daljavi 80 km tja do oceana sama velika blatna pokrajina uničenih oranžnih in drugih sadnih plantaž ter kupi porušeni stavb, zviti železniški tračnice in podrti mostovi. Ocean pa pokriva izruvano drevje celih gozdov. Reševalni oddelki so še vedno zaposleni z odnašanjem mrtvecev.

Graditelji obrambnega nasipa trdijo, da je mogla porušiti nasip edino kaka naravna katastrofa, kot n. pr. potres ali pa kakšen napad z dinamitom. Ker pa je toliko kot notorično, da ni bilo ne enega ne drugega, obstoja upravičen sum, da je bil nasip površno zgrajen. Raditega so uvedli tozadevno preiskavo. Povzročeno škodo cenijo na 80 milijonov dolarjev. Število mrtvih se je dvignilo na pet sto. Pogrebne stroške bo poravnalo mesto Los Angeles.

Težka nesreča vrhu drevesa.

Viničarjev sin Ivan Kirbiš iz Kušernika v Spodnjem Jakobskem dolu je bil včeraj zjutraj zaposlen pri žumskem delu pri Sv. Jakobu. Splezal je na neko drevo, da mu oklesti vršič. Pri tem pa se mu je vrh prelomil in 20letnega Kirbiša je zagrabilo in ga držalo kot v precep, da se ni mogel niti ganiti. Tovariši delavci so morali na drevo, da so ga rešili in so šele tedaj ugotovili, da mu je zlomilo nogo. Ranjenca so prepeljali v bolnico. —

Prekoračenje policijske ure

po gostilnah in kavarnah je postalo zelo drago. Po novem oblastnem zakonu je treba za vsako podaljšanje plačati 100 Din. Oni, ki prekoračijo policijsko uro, dobijo kazen po obrtno-policijskom redu in davkarji se jih mora prijaviti, ker so se hoteli odtegniti plačevanju davka. Policijska kazen bi se še dala prenesti, hudo je pa to, kar naloži davkarja — namreč šestkratni oblastni davek. Policijski komisariat je pozval predstavnike gostilničarske in kavarnarske zadruge ter jim priporočil pouk članov o težkih posledicah prekoračenja policijske ure. —

62letni »najdenček«

ki se izdaja za Petra Silbermanna iz Bavarske a je v resnici nekdanji tesar, sodanji neugan potepuh Mihajlo Petrovič iz Zagreba, je moral za 14 dni prekiniti svoje potovanje v Slovenski Bistrici. Zaprli so ga radi potepuštva. Po prestani kazni ga bodo odpremili v Zagreb. Najbrž se še vrne, ker je pač najdenček, ki potuje in išče svoj rod. —

Pretepli so

že pretekli teden v Hotinji vasi 40letnega najemnika Miho Sagadina iz Orehove vasi, ki je ponoči nekaj razgrajal in zmerjal neko družbo blizu gostilne Šoštaric. Prejel je več poškodb po obeh rokah in po glavi. Ker pa je mislil, da se bo pozdravil sam, je ostal doma cel teden in šele sedaj prišel v mariborsko bolnico, ko je videl, da mu gredo rane vedno na slabše. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 8. do 14. marca sta bila prijavljena mariborskemu mestnemu fizikatu od nalezljivih bolezni le dva slučaja obolevnosti na šenu. —

Seja občinskega sveta

STREHA ZA STANOVANJSKE REVEŽE IN TEGETTHOFFOV SPOMENIK. — STAVBENA AKCIJA. NAKUP ZEMLJIŠČ. — KONCESIJE.

Maribor, 16. marca.

Na sinočnji seji mariborskega občinskega sveta je župan dr. Juvan uvo-domo naznanil, da je ministrstvo za socialno politiko že nakazalo občini obljubljeni dvomilijonski kredit in se bo zato lahko takoj začelo z zgradbo delavskih hišic v Mariboru, kakor je bilo sklenjeno na zadnji seji.

Nato je bil sprejet nujen predlog glede ureditve stanovanj v nekdanji dragonski in dravski vojašnici, za kar se dovoli 250.000 Din izrednega kredita, ter predlog glede starostne preskrbe mestnih delavcev. Drugi in četrti odsek sta dobila nalogo, da naj sestavita seznam takih delavcev in rešita tudi finančno stran tega vprašanja.

Nemški predlog za obnovitev Tegetthoffovega spomenika je bil izročen odseku.

Socijalisti so vložili nujen predlog, da naj se po ukinjenju stanovanjske zaščite dne 1. maja nad zlato pariteto zvišana najemnina obdavči v prid gradbenega fonda, občinski svet pa izreče za podaljšanje stanovanjske zaščite. Tako SLS kakor tudi njihovi zavezniki Nemci so se izrekli proti nujnosti teh predlogov, ki pa sta bila kljub temu sprejeta z glasovi socialistov, demokratov in g. Tumpeja.

Sprememba pravil Mestne hranilnice.

Soglasno je bila sprejeta sprememba pravil Mestne hranilnice. Princip spremembe je večji vpliv občine na izvolitev upravnega odbora, tako da eventualne spremembe v občini ne morejo vplivati na upravo hranilnice.

Pritožbe Nabavljalne zadruga proti dokladam na pijače in proti tovornini ter pritožba Direkcije drž. železnic v Ljubljani radi gostiščine so bile odklonjene.

Zgradba stanovanjske hiše za mestne šoferje.

Po prvotnem načrtu stavbenega urada se je nameravalo zgraditi enonadstropno hišo — do 14 stanovanj — za šoferje mestnega avtobusnega podjetja. Ker pa se podjetje vedno bolj razvija in bi bilo poslojje kmalu premajhno, se bo zgradila dvonadstropna hiša z najmanj 20 stanovanji. Za zgradbo se najame posojilo v znesku 1.500.000 Din, ki je amortizirano avtobusno podjetje v 20. letih.

Sklepi finančnega odseka.

Za drž. žensko učiteljsko, ki je v mestni hiši, je imela občina 93.000 Din stroškov, sedaj bo s tem zavodom sklenjena pogodba, kakor z državno realko. Gledališče dobi radi slabega gnotnega položaja 50.000 Din izredne podpore. Stanovanjski zadrugi železničarjev se odpiše 50% zaostale vodarine.

V avtobusni promet se je vložilo Din 2.300.000 in sicer 800.000 iz posojila, ostalek pa iz tekočih dohodkov, ki se izpremenijo sedaj v desetletno posojilo proti amortizaciji od podjetja.

Vse stavbe z dovoljenjem uporabe iz l. 1927. in 1928. so za šest let od dneva uporabnega dovoljenja naprej oproščene gostiščine, vodarine in kanališčine.

Tovarni »Zlatorog« se je dvajsetkrat na trošarinska kazen znižala na petkratno. Gasilci dobijo 10.000 Din na račun podpore. Ker rabi občina parcele za zgradbo stanovanj, se je sklenil delni nakup in zamenjava parcel od šolskih sester. Kvadratni meter stane 13 Din.

Vprašanje kopališča ob Dravi.

Za dravsko kopališče pride v poštev samo Schmiedererjevo posestvo in Fellerjev otok, ki je pa preoddaljen. Za posestvo se je zahtevalo najprej 300.000 Din, pozneje 280.000 Din in končno 1 in 270.000 pod pogojem, da prevzame občina v oskrbo pot, ki vodi od posestva.

Ker bi pa vzdrževanje poti stalo gotovo nad 10.000 Din, sprejme občina rajši drugo ponudbo za 280.000 Din.

Za zgradbo delavskih hišic bo kupila občina Staudingerjevo posestvo pri kadetnici in sicer skupno 70.000 kvadratnih metrov po 10 Din.

Nato je bilo podeljenih nekaj koncesij in preselitev brez ugovora. Ko pa je prišla na vrsto Vollgruberjeva koncesija za privatno posredovalnico dela, so začeli socialisti burno ugovarjati. Poročevalec Robaus in SLS-odborniki so trdili, da v

tem slučaju ni treba govoriti o škodljivosti privatnih posredovalnic dela, ker ni govora o novi taki koncesiji, ampak le o preselitvi. Podžupan dr. Lipold pa je opozoril, da se je občinski svet že enkrat izrekel proti privatnim posredovalnicam in da mora pri tem sklepu ostati tudi v slučaju koncesijske preselitve. Proti glasovom Nemcev in SLS je bilo to z velikim odobravanjem sprejeto in prošnja Vollgruberja odbita.

Soglasno so se odklonile prošnje za nove točilnice. Nekdo bi rad postal naslednik Zagorskega kot koncesijonirani posredovalec pri prodaji hiš in zemljišč. Poročevalec odseka je izrazil mnenje, da naj se počaka, dokler ne bo rešena zadeva koncesije Zagorskega, obč. svet. Weixl pa je predlagal, naj občina poskrbi, da bo Zagorskemu obrt odvzeta. Predlog je bil sprejet.

Tudi Marijanišče, katero upravljajo redovnice, je prosilo za koncesijo posredovanja služb. Odbornik Petejan je ugovarjal, češ, če smo načelno proti privatnim posredovalnicam, moramo biti tudi proti tej neglede na to, da proti njej ni pritožb. Odbornik Hrastelj (SLS) je začel na dolgo razlagati, da Marijanišče ni privatna, ampak velika socialna ustanova ter da je posredovanje dela za služkinje nekaj posebnega, ker so služkinje takorekoč člani družine. Odbornik Stabej (SLS) je pa pristavil, da ima Marijanišče ravno tako, kakor delavske strokovne organizacije, po zakonu pravico do posredovanja. Dr. Strmšek (SDS): »Če je vse zastoj in iz človekoljubnosti, čemu potem še koncesija?« Radikal Tavčar je govoril za koncesijo, podžupan dr. Lipold je pa pojasnil, da je zadeva te koncesije tudi juridično nejasna. Marijanišče lahko posreduje. Zakaj rabi koncesijo, če ne misli obrtovati in zaslužiti denar. Proti glasovom SLS, Nemcev in radikala g. Tavčarja je bila koncesija kot nepotrebna odklonjena.

Sporazumno so bili nato izbrani odbori, kakor ubožni, šolski, študijsko-knjižniški itd. na ta način, da je SLS dobila po dva, druge skupine pa po 1 odbornika. Razven gledališkega odbora se je članstvo odborov zvišalo na pet odbornikov.

Po javni seji je sledila tajna, na kateri so bile rešene razne personalne zadeve I. odseka in so bila oddana raznim mariborskim obrtnikom letna dela. Glasbeni Matici v Mariboru je bilo za turnejo v Švico dovoljeno posojilo v znesku Din 20.000.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 16. marca. Zaprt.

Sobota, 17. marca ob 20. uri »Ples v maskah«. Gostuje ga. Mitrovičeva, ab. B. Kuponi.

Nedelja, 18. marca ob 15. uri »Ples v maskah«. Kuponi. Gostovanje ge. Mitrovičeve. — Ob 20. uri »Logarjeva Krista«. Kuponi. Znižane cene.

Ponedeljek, 19. marca ob 15. uri »Pri treh mladenkah«. Kuponi. — Ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi.

Torek, 20. marca ob 20. uri »Žena vrag«. Izven. Gostovanje dunajskega Burg-teatra.

Mal jubilej naše napredne mladine.

Društvo Napredne trgovske in obrtne mladine v Mariboru praznuje letos triletnico obstoja. Ob tej priliki priredi v soboto 17. t. m. ob 20. uri v zgornji mali dvorani Narodnega doma v Mariboru družabni večer, h kateremu so najljubše vabljeni vsi gospodje trgovci, obrtniki, stariši društvenih članov in tudi vsa druga napredna mladina. Ta organizacija naše napredne mladine je tekom svojega obstoja s svojim smotrenim in vztrajnim delom pokazala lepe uspehe. Ima že dva tamburška zbora in je priredila tekom let celo vrsto lepo uspešnih prireditev v Mariboru in tudi v okolici. Tamburaški zbori društva sodelujejo na nešteti prireditvah raznih drugih društev. Zato gotovo zasluži pozornost vse naše napredne mladosti.

Mariborski in dnevni drobiž

Proslava 25-letnice Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

V nedeljo in ponedeljek bo proslavila Zveza obrtnih zadrug na svečan način 25letnico svojega obstoja.

Proslava bo izzvenela kot praznik vsega slovenskega obrtništva, ki hoče pokazati, da je stan, ki hoče živeti in napredovati in se tudi ne boji borbe za svoje pravice.

Zveza obrtnih zadrug upravičeno pričakuje, da se bo slovensko obrtništvo v velikem številu odzvalo klicu svoje organizacije in prihitelo te dni v Ljubljano.

Sporod prireditve je sledeči:

V nedeljo, 18. t. m. se bo vršil ob 8. zvečer v dvorani Kazine pozdravni večer, na katerem bo sodelovala godba in pevski zbor. Obrtništvo Slovenije vabimo, da se udeleži pozdravnega večera. V prijetni družbi se bodo sešli znanci in prijatelji, oživljali se bodo spomini in kovali načrti za bodočnost.

V ponedeljek, dne 19. t. m. se bo vršilo v dvorani Narodnega doma slavnostno zborovanje. Težke čase preživljamo. Še težji nas čakajo. Samo ena pot vodi v boljšo bodočnost. V strnjanih vrstah, združeni v svojih organizacijah branimo svoje interese.

To slavnostno zborovanje naj bo obrtniška manifestacija, zato naj ne bo obrtnika, ki se ga ne bi udeležil.

Ob 1. pop. se bo vršilo v dvorani Kazine skupno kosilo. Kdor se za kosilo še ni prijavil, naj to takoj stori.

Zveza obrtnih zadrug je prosila prometno ministrstvo in generalno direkcijo državnih železnic v Beogradu, da bi dovolila udeležencem polovično vožnjo po železnicah. Ministrstvo, kakor tudi generalna direkcija sta prošnjo odbila, ker po mnenju odločujočih uradnikov prireditev ni ma značaja splošne državne prireditve in ji po novem pravilniku ne ptiče ugodnost polovične vožnje.

Zveza obrtnih zadrug poziva obrtništvo cele Slovenije, da se proslave udeleži in manifestira za obrtniško stvar.

Občni zbor Vodnikove družbe v Ljubljani

se bo vršil dne 31. marca ob 20. uri v prostorih Zveze kulturnih društev v Ljubljani, Kazino II. nad. K občnemu zboru so vabljeni vsi člani družbe.

Krajevna organizacija SDS za V. okraj ima v soboto 17. marca ob 20. uri v hotelu »Mariborski dvor« svojo redno odborovo sejo.

Občni zbor privatnih nameščencev v Mariboru.

Sinoči se je vršil ob številni udeležbi v salonu hotela pri »Zamorcu« občni zbor Zveze privatnih nameščencev v Mariboru. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da se je društvo tekom enega leta močno okrepilo. Zborovalce je pozdravil imenom centralne organizacije g. Lojze Jamnik, ki je v kratkem govoru navedel obnem glavne naloge bodočega upravnega odbora. Imenom Saveza bančnih uradnikov je izrazil predsednik g. Skaza željo, da naj se posveča federaciji društev privatnih nameščencev čim večja pozornost. Dr. Reisman je v kratkih potezah označil pomen pravne zaščite nameščencev in važnost strokovne organizacije za zboljšanje njihovega položaja. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Josip Petejan, za podpredsednika pa g. Lojze Doležal. Nato je bil soglasno sprejet pravilnik za podeljevanje izrednih podpor.

Millijonski dobiček ratne štete

je zadela te dni št. 36 serije 1335. Lastnik te srečke je prišel včeraj v državno hipotekarno banko v Beogradu, da jo vnovči. Srečni človek je Stevan Milin, trgovec v Zadru. Izjavil je, da je kupil to srečko pred petimi leti za 160 Din. Milin je rodom iz Bečkereka.

Tujsko-prometna zveza

izdaja v svoji pisarni v Mariboru, Aleksandrova cesta 35, svojim rednim in podpornim članom vizum za enkratno ali večkratno potovanje v Avstrijo brez posredovalnih pristojbin.

„Trgovska Samopomoč“ v Mariboru

V sredo zvečer se je vršil pri »Zamorcu« dobro obiskan prvi redni občni zbor podporne blagajne »Trgovska Samopomoč«, ki je vzel dosedanje uspehe na znanje in dal smernice za bodoče delo, da se dvigne število članstva na ono višino, ki je potrebna, da bodo dobili svojci umrlih članov izdatne podpore in ne samo toliko, kar stanejo pogrebni stroški. Ker ima »Trgovska Samopomoč« člane že iz vseh srezov mariborske oblasti, se je sklenilo, apelirati na vsakega člana, da pridobi letos najmanj 2 do 3 nove člane, po potrebi je pa nastaviti v posameznih krajih akviziterje. V vseh mestih se pa imajo sklicati sestanki, kjer se bo razpravljalo o tej prepotrebni organizaciji.

Kot vzgled naj služi »Samopomoč trgovskih potnikov Jugoslavije«, ki izplačuje za vsak smrtni primer okoli Din 80.000 in bi bilo žalostno, da bi vsi pridobitni sloji in njih nameščenci ne zmogli dvigniti svoje organizacije na slično višino, ako bi bilo količjak dobre volje. Prav posebno je taka organizacija važna za oženjene privatne nameščence, za mlajše člane je pa ugodnost ta, da jim po preteku 25letnega članstva ne bo treba več plačevati prispevkov o priliki smrtnih primerov, ker jih bo krila za nje blagajna sama iz svojega rezervnega fonda, ki se bo zbiral v to svrhu celih 25 let. Pokazalo se je za organizacijo na občnem zboru mnogo razumevanja in volje, da se jo dvigne v impozantno dobrodelno napravo pod geslom »Pomagaj si sam«.

V upravni odbor so bili izvoljeni: predsednik Weixl, podpredsednik Jančič, odborniki: dr. Šorli, dr. Kieser, Mejovšek, Zidanšek, Sax, Slavinec, Kosoll in Černetič iz Maribora, Jošt iz Celja, Mesiček od Sv. Lovrenca, Kaiser iz Dravograda in Klun iz Slov. Gradca, namestniki: Murko Mihelič in Skasa iz Maribora, Traum iz Ptujске gore, Pilih iz Zalca ter Košanšek iz Mozirja. V nadzorni odbor so izvoljeni dr. Mulej, Založnik in Paš kot odborniki, Hrovat in Belle kot namestniki.

Izzrebane so bile

sledeče v naši upravi kupljene srečke drž. razredne loterije: št. 20063, 20082 (1000 Din) 20091, 22517, 46172. Srečke za 4. razred so dospele ter so naročnikom do 3. aprila v upravi na razpolago. Neobnovljene srečke se bodo po 3. aprilu prodale drugim reflektantom. — Uprava »Večernika«.

Cercle français.

Odbor francoskega krožka v Mariboru vabi vse, ki se zanimajo za francoski jezik, k predavanju s projekcijskimi slikami, ki bo v soboto dne 17. marca ob 20. uri v čitalnici študijske knjižnice (mali kazinski dvorani). Gospod univ. profesor R. Martel bo govoril o tipičnih osebnostih in prizorih francoske revolucije. Vstop prost.

Kam pa v nedeljo?

Jožeki in Jožice! Koline, godba in ples čaka v soboto in nedeljo pri naši priljubljeni Mariborski koči. Tam se vidimo! Tudi snega za smučarje tam dosti, tako da pridejo tudi vsi sportniki na svoj račun. Na svidenje pri »Jožefečkanju« na Pohorju. — 577

Cvetlična reduta.

Pevsko društvo »Marburger Männergesangverein« priredi dne 17. marca v dvorani pivovarne »Union« svojo središčno veselico. Začetek ob ½21. uri. — Predprodaja vstopnic se vrši v Mariboru pri C. Büdefeldu, modna trgovina, Gosposka ulica 4; nadalje pri J. Percu, trgovina z godali. Gosposka ulica 34 in pri g. Baumeistru, trgovcu, Aleksandrova c. 20; v Celju pri g. Gottfriedu Gradtu, ključavničarskem mojstru, v Ptuj pri g. Viljemu Spruschini, mehaniku. Vstopnina znaša v predprodaji Din 25, pri večerni blagajni 30 Din. Vstop je dovoljen samo z vabilom. Vabila se dobijo v zgoraj navedenih trgovinah. — 585

Kdor ne verjame

ta naj se prepriča, da ima tvrdka L. Ornik, Koroška cesta 9, krasno izbiro moških cefir- popelin, in svilenih srajc. — 586

Ob obletnici revolucije v marcu 1848

PRVI SUNEK PROTI HABSBURŠKEMU ABSOLUTIZMU. — REVOLUCIJA IN NJENE EPIZODE.

Pred 80. leti je po mnogih mestih srednje Evrope nevarno zagrmelo in absolutistične vlade so se zdrznile v strahu pred silo množic. Množice so se naenkrat dvignile za svobodo, enakost in pravico. V taboru s to zahtevo so bili zastopani vsi sloji, nasproti pa so stali samo oni, ki so dobro živeli, nalagajoč večini suženjstvo in vse druge krivice. Tlačena večina se je mnogim oblastnikom do marca 1848 zdela slepa in brez vsake moči, naenkrat so pa morali spoznati, da temu ni tako. Tudi velik in močan aparat habsburškega absolutizma je bil silno presenečen od revolucionarnega pokreta in to tem bolj, ker ga je zadel najprej v prestolici na Dunaju.

13. marca bi morale biti pokopane vse tradicionalne svoboščine vseučilišča. Kancler Metternich je že odredil, da dobi minister policije tudi vseučilišče v svojo oskrbo. Tedaj je pa izbruhnilo. Intelektualci, delavci in meščani so se dvignili ter soglasno zahtevali ustavo, svobodo in odpravo desetine. Kar čez noč so vstale legije, zgradile so se barikade in celo med vojaštvom je zavel revolucionarni duh. Ko je dijak Spitzer zbiral svoje tovariše za legijo, katero so osnovali delavci, je pa iz vrst vojaštva pred Hofburgom stopil nadtopničar Pollet. Na revolucionarno množico ni hotel streljati, sam se je postavil pred top.

Nepričakovana revolucija je bila uspešna. Metternichov režim je propadel in ko so 17. in 18. marca revolucionarji pokopavali mnogoštevilne žrtve boja za svobodo in pravico, so obenem praznovali tudi zmago. Bodoči dnevi so pa prinesli to, kar se je dogodilo že pri mnogih revolucijah. Uspehi se niso dovolj izko-

ristili, reakcionarni tabor se je na tistem učvrstil, prva revolucionarna enotnost je pa začela razpadati. Dva meseca pozneje niso več prodrle stavljenе zahteve. Caristična Rusija je skrbela za avstrijsko reakcijo sploh in posebej še za Metternichov nasilni režim, kakor mati za svojega otroka. Avstrijskim špijonom so vneto pomagali ruski špijoni in še pred marčevo revolucijo je prihajalo iz Petrograda na Dunaj mnogo zaupnih in nujnih opozoril na razne nevarne revolucionarne krožke. Takoj po revoluciji je pa poslal ruski kancler Nesselrode dunajskemu dvoru sožalno pismo radi škode, ki se lahko zgodi »častitljivi stari Avstriji« in radi usode kneza Metternicha.

Revolucija pred 80. leti je samo epizoda v revolucionarni dobi, ki je začela s Cromwelhom in se prej in ključne danes ni končana. Človeštvo se bo moralo še dolgo boriti, predno bo na svetu vse tako urejeno, da bo odgovarjalo čuti pravičnosti in svobode. Revolucije so lokomotive svetovne zgodovine. Z vsakim revolucij narnim izbruhom ali revolucionarno epizodo se hitreje ali počasneje pripeljemo do kake nove postaje. Prvotni ideal vseh revolucij je splošno človečanski, splošno naprednejši in če se splošno dobro ne doseže v trajno korist najširših slojev, ni bila vožnja do nove postaje dosti vredna. Pred 80. leti so šli z idealisti in pravimi revolucionarji mnogi, ki so se takoj nato oklenili z vso močjo reakcije. Od uspehov marčeve revolucije so vzeli to, kar jim je manjkalo v popolno egoistično utego in zadovoljstvo ter pustili druge na cedilu. Splošno človečansko dobro se bo doseglo le s splošno človečanskim čutom.

Praktična tekmovanja

V Franciji so bila letos razen olimpijskih iger vprizorjena tudi praktična tekmovanja, pri katerih so sodelovali sami vaški fantje in dekleta iz vseh krajev Francije. Nagrade so bile razmeroma visoke. Tekmovalo se je: 1. Kdo napravi iz živega prašiča najprej klobaso. 2. Kdo najprej speče pogačo (samo za dekleta). 3. Kdo najprej očisti pišče (samo za dekleta). 4. Kdo napravi največjo brazdo. 5. Kdo bo najprej okopal natančno določeno površino vrta. 6. Samo za ženske: katere izmed udeleženk bo v 15. minutah najbolj zabavala 18 mesecev staro dete. Tekmovanja so se vršila v navzočnosti številne publike in seveda v najboljšem razpoloženju. Prišlo je samo do neznatnega incidenta med dvema vaškima fantoma radi izdelave klobas. Oba sta namreč napravila klobaso istočasno, nagrado pa je komisija priznala onemu, čegar klobasa je bila boljša. Tega pa konkurent ni hotel priznati, nakar sta se oba spopadla s mesarskimi noži in bi gotovo prišlo še do krvavega klanja, da jih niso še pravočasno ločili.

Kitajci in ekstrakti

Že slavniti francoski pisatelj Jules Verne je prorokoval, da se bodo ljudje koncem dobe našega planeta hranili samo s pilulami, ki bodo vsebovale ekstrakt raznih hranljivih stvari. Danes se številni kemični laboratoriji in zdravniki-specialisti bavijo s problemom, da bi ustvarili take pilule. Ako se poskusi imenovanih laboratorijev posrečijo, potem li zadostovalo, da bi človek za kosilo pogoltnil eno ali dve taki piluli in bi bil sit. Pravzaprav sit v pravem pomenu ne bi bil, pač pa bi bil — nahranjen. Znani so ekstrakti, ki se prodajajo v kockah ali v tekočini in se uporabljajo za govejo juho. Toda naj nikdo ne misli, da je šele moderna doba izumila take ekstrakte. V pokrajinah Vzhodne Indije in na Kitajskem so prišli ljudje že davno do zaključka, da je čisto odveč, da se človek

muči s prebavljanjem trdih stvari. Že v starodavnih časih so delali zato ekstrakte, s katerimi so se hranili celi narodi. Tako so imeli ekstrakt Nuok-Ham, ki so ga pridobivali na ta način, da so zlagali v sode sveže ribe, vmes pa devali plasti soli. Ko so ribe tri mesece ležale v hermetično zaprtih sodih, so sode zopet odprli in se je ekstrakt izcedil iz dna sode. Ta ekstrakt je slana tekočina, jako bogata na redilnih snovih. Kakor že omenjeno, so se celi predeli južne Kitajske prehranjevali s tem ekstraktom. Še sedaj se okoli 30 milijonov litrov ekstrakta izvaža letno iz Anama in so se zato razni francoski industrialci odločili, da osnujejo tamkaj velike tvornice za ta ekstrakt in še izpolnijo njegovo fabrikacijo.

Požrtvovalen pes

Jack, mali sedemletni psiček, je poginil pred kratkim v Londonu kot žrtev svoje požrtvovalnosti. Za časa svojega kratkega življenja je zbral več sto funtov za bolnice. Jack ni bil prosjak. Posedaval je na vogalu neke ulice in se delal silno žalostnega. Ako se mimoidoči ljudje niso zmenili zanj, se jim je kratkoma približal in jih z nožico opozoril na denar. Čim je dobil kak prispevek, je takoj zdiral k svojemu gospodarju, nekemu brivcu, in mu ga izročil. Nato se je takoj zopet vrnil na svoje mesto in tamkaj cvilil ter obračal nase pozornost potnikov. Bilo je mnogo ljudi, ki so ga dobro poznali in mu vedno dajali denar kakor kakšnemu beraču. Včasih so se otroci z njim igrali in metali denar v vodo. Toda mali psiček ni čakal, temveč skočil takoj v vodo in dvignil tudi najmanjši drobiž. Pri neprestanem prenašanju kovinastega denarja v gobcu je dobil dobri psiček končno zastrupljenje krvi in ga niti živinozdravniki niso mogli več rešiti. Nesrečni Jack je poginil samo nekaj dni poprej, predno mu je bila podeljena velika častna ogrlica, katero mu je poklonila trafalgarska bolnica, za katero je zbiral denar.

Sport

Sodniška sekcija ZNS službeno.

V nedeljo bo sodil prvenstveno tekmo Rapid—Železničar g. Nemec, Maribor—Ptuj v Ptuj g. Mohorko, rezervno prvenstveno Železničar—Rapid g. Turino, junijsko prijateljsko Maribor—Železničar g. Vesnaver. V ponedeljek na praznik bo sodil pokalni finale Maribor—Rapid g. Fišer in prvenstveno Svoboda—Ptuj v Ptuj g. Frankl. Sekcija si pridržuje pravico do jutri eventuelno spremeniti delegirane sodnike k posameznim tekmam. Zato se gg. sodniki naprošajo, da čitajo sodniške objave v jutrišnjem »Večerniku«. Vsi klubi pa se naprošajo, da delegirajo na tekme za stranske sodnike resne ljudi, ki se naj pred tekmo javijo sodnikom.

Iz službenih objav LNP.

Verifikacija igralca Ivana Diamanta (SK Železničar) se popravlja tako, da ima že s 14. tm. pravico nastopa tudi v prvenstvenih tekmah. — Kazenskemu odboru je predan igralec L. Löschnigg (Rapid) radi prestopka pri tekmi Rapid—Železničar dne 4. tm.

Igrišče SK Železničarja.

Kakor znano sta dala mariborska mestna občina in pa Železniška uprava vsaka nekaj svojega zemljišča pri vходу v kassarno kralja Petra na razpolago SK Železničarju, ki je že domala izravnal nekdanjo gramozno jamo. Predno pa prične klub kako večjo akcijo združeno s težkimi stroški kakor je n. pr. postavitev plotu, se je moral seveda pogoditi z občino, da ga ne bo gotov čas preganjala s prostora. Na podlagi mišljenja mestnega gradbenega urada, da tekom prihodnjih desetih let občina ne bo še potrebovala tega zemljišča, je sinoči sklenil občinski svet mariborski, da dovoli SK Železničarju za to dobo uporabo prostora in da mu v izrednem slučaju, ako bi se prostor vendarle potreboval, povrne stroške pri investicijah.

Avstrija želi drugi termin.

Včeraj je prejel JNS brzojavno vprašanje avstrijskega zveznega kapetana Meisla, ne bi li se naša reprezentativna tekma preložila od 6. majnika na 1. april? Ta dan imajo namreč Avstrijci prost termin zato, ker so Čehi preložili določeno tekmo z njimi. JNS je brzojavno odklonil preložitev tekme, in sicer zato, ker ne moremo tri nedelje zapored igrati reprezentativnih tekem: 25. tm. proti Madžarski in 8. aprila proti Turčiji.

Interesantna zgodba o draguljih

V Parizu vzbuja velikansko senzacijo tatvina diamantne ovratnice, vredne par milijonov frankov. Tatvina se je izvršila tako-le: K največjemu pariškemu javeljirju je prišel pred kakimi 14 dnevi eleganten gospod, ki je napravil vtis velikega denarnega magnata. Zanimaj se je za briljantne nakite in se je po daljšem izbiranju odločil za najlepšega. Cena — okrog pol milijona frankov — ga ni niti malo osupnila. Mirno, kakor da plačuje kavarniški račun, je odšel veliko svoto ter vzel nakit s seboj. Takega kupca juvelir je dolgo ni imel in si lahko vsakdo predstavlja njegovo veselje, ko je isti gospod pred nekaj dnevi zopet stopil v njegovo prodajalno ter dejal, da bi sedaj rad nakit iz diamantov in da cena ne igra nobene vloge. Mirno je izbral v par minutah največjo dragocenost iz zaloge. Diamanti so stali okrog 2 in pol milijona frankov. »To si lahko mislite, da ne nosim toliko denarja s seboj«, je dejal kupec. »Pošljite mi nakit na stanovanje in sicer še danes, ker zvečer najbrž odpotujem.« Dal je naslov neke vile, kjer so se oddajala stanovanja nabogatejšim tujcem ter odšel. Čez nekaj ur je juvelirjev uslužbenec že trkal na stanovanju odličnega kupca. Ta se je ravno bril ter se je še lepo oprustil radi sprejema v taki toaleti. Nakit si je ogledal ter ga položil v predal toaletne mizice, ki je stala v kotu ob steni. Juvelirjevega uslužbenca je vljudno prosil, naj malo potrpi, da se obrije. V par minutah je bil gotov, potem je pa stopil v drugo sobo, da se obleče in prinese denar. Juvelirjev uslužbenec je smatral vse za

Argentinci na potu v Evropo.

Olimpijska delegacija argentinskih nogometašev se je te dni vkrcala na parnik Alcantora in se že nahaja na potu v Evropo. To je prva lastovka, ki prihaja na boj za svetovno prvenstvo, in sicer zato tako zgodaj, da se moštvo privadi na evropsko podnebje in se še prej poskusi z nekaterimi resnejšimi nasprotniki ter spozna igro nevarnejših konkurentov. — Za Argentinci pridejo menda prvi Urugvajci in Braziljanci.

Panafriška olimpijada.

V Aleksandriji gradijo velik stadion za 20.000 gledalcev, na katerem se bodo vršile od 5. do 19. aprila prihodnjega leta prve vseafriške atletske tekme. Istočasno se bo vršil v Egiptu tudi kongres komiteja splošne olimpijade.

Zimski sport v Indiji.

Indija, ki nam je znana kot dežela tople klime, je tudi našla svojo točko za zimski sport! Tam, kjer molijo visoki vrhovi južnega himalajskega pogorja s snegom pokrite vrhove v modro nebo, v severnem delu indijske kneževine Kašmir, leži nastajajoči St. Moritz, majhno poletno zračno zdravilišče Gulmarg. S svojim izredno čistim zrakom nudi v poletnem času v višini 3000 m svojim obiskovalcem hlad in okrepčilo, pozimi pa s svojimi razsežnimi s snegom pokritimi planotami smuškemu sportu idealen teren.

Smuški sport so začeli uvajati v Indiji prvi angleški oficirji, ki so se smučali v severozapadnih gorskih predelih. V letu 1917. je prišel pozimi prvi smučar v Gulmarg; njemu jih je sledilo več. L. 1926. pa se je ustanovil indijski smuški klub.

Jasno je, da hotela in komforta tam zgoraj še ni. Smučarji imajo dohod do Gulmarga po avtomobilski cesti, ki vodi skozi jelkine gozdove, ki so pozimi globoko zasneženi, k mali gorski vasi, ki sliči s svojimi rujavimi kočami na švicarsko gorsko vas. Vas Gulmarg je pozimi zapuščen; zato morajo jemati smučarji ves proviant s seboj. Tukaj imajo klubsko kočico, ki je udobno urejena. Ob angleškem kamnu, ki je obdan s peštrimi turketskimi preprogami, se zbirajo in pogovarjajo sprotniki, kako bi uredili prvi in edino lepi prostor pripraven za smuški sport v Indiji — Gulmarg.

popolnoma v redu, končno je pa tudi videl da se gospod ni niti več ozri na toaletno mizico in njen predal z milijonskim nakitom. Ko pa gospoda že kake četrte ure ni iz druge sobe, postane nestrpen. Najprej potrka, potem pa sobo odpre ter jo najde prazno. Z enim skokom je pri toaletni mizici. Predal izvleče ter odreveni od strahu: Nakita ni nikjer. Ko si malo opomore, vidi, da predal nima zadnje plati in da je tudi stena prevrtna v drugo sobo, v katero je gospod »šel po denar«. Z največjo naglico je dožval policijo, ki je takoj ugotovila, da si je slepar in tat že poprej vse dobro pripravil, kakor hitro si je našel primerno stanovalnjo z dvojnimi vhodi. Zasledovanje je brezuspešno in daje malo upanja.

Kje žene največ kadijo?

Neka angleška tovarna tobaka, ki praznuje te dni stoletnico svojega obstoja, je izdala ob tej priliki zanimivo statistiko o kajenju in kadilcih po raznih državah sveta. S številkami dokazuje, da pokadijo največ tobaka baš angleške žene. V moških vrstah pa stoji na prvem mestu uničevanja nikotina angleško vojaštvo, potem gozdni delavci in pastirji v prekoceanskih pokrajinah, dalje duhovniki in za njimi uradniki.

Razporoka po naročilu.

Vedno kaj novega in posebnega poročajo iz čudne Mehike. V Quernabaca, prestolici državnice Morelos, so otvorili pred kratkim agenturo, ki »dobavlja« za ceno 550 dolarjev in več razloge za razvezo zakona. Urad se obveže razvezati nesrečne zakone in poskrbeti po potrebi tudi partnerje in partnerice za zakonolomstvo...

Hans Dominik:

Oblast treh

Cyrus Stonard je preletel poročilo. Čudno vplivanje na aparate velike radio-postaje v Sayvillu. Samostojno, nezavrljivo delovanje kontaktov. Končno ono kratko, čudno vest:

»Vsem!... Oblast svari pred vojno. Kdor bo zgrabil za meč, bo z mečem pokončan.«

In v istem trenutku je vedel, da se je dr. Glossin zlagal. Da Erik Truwor in njegovi prijatelji žive in da se nahajajo v posesti oblasti.

V teh trenutkih je prezident-diktator doživel strašen in nepričakovan udarec. Pravkar je že globoko občutil vso dalekosežnost svoje oblasti. Gospodar polovice in kmalu celega sveta. Sedaj pa ogrožen od tuje tajinstvene in nepoznane sile, oviran v svojih načrtih in sklepih.

Kakor so še pred trenutkom diktatorjeve besede razvnele kapetana Fagana, tako je vsebina te brzojavke sedaj zrušila Cyrusa Stonarda. Sesedel se je pred svoje pisalno mizo, povsili glavo na roke in si zakril obraz. Intenja je pretreslo suho, samo delu posvečeno telo.

Poročnik Greenslade je še vedno stal v predpisanem pozoru. Videl je, kako je prezident-diktator zaplakal in prišel se je tresti za svoje življenje. Nikdo v vseh Zedinjenih državah se ni mogel pobahati, da bi kedaj videl Cyrusa Stonarda slabotnega. Po možganih poročnika Greenslade se je podila samo ena misel:

»Gorje, če Stonard zopet odpre oči! Gorje, če me diktator zagleda! Potem sem izgubljen!«

V tem trenutku je Cyrus Stonard dvignil glavo. Z v daljine strmečimi očmi se je ozrl okrog sebe.

»Dr. Glossin naj pride!«

Poročnik Greenslade je sporočil povelje na pristojno mesto, potem pa je razmišljal, ali bi mu ne kazalo, da pobegne iz Zedinjenih držav.

Dr. Glossin je vstopil v prezidentov kabinet. Cyrus Stonard je stal pred njim ko kip. Njegova desnica je krčevito

mečkala brzojavko. Nobene besede ni izpregovoril. Polagoma se je bližal doktorju, dokler ni obstal tri korake pred njim. Potem mu je z naglim zamahom zalučal papirnato kroglo v obličje.

Dr. Glossin se ni niti ganil, da bi prestregel kepo papirja. Zadel ga je med oči in padla na tla. Vsaka sled krvi je izginila iz njegovega obličja.

Poznal je vsebino brzojavke, ki mu jo je Cyrus Stonard bil vrget v lice. Že dvajset minut je vedel, da je bilo vse njegovo delo zadnjih tednov zaman. Edini ljudje, katerih se je bal, so ušli njegovemu zasledovanju.

Nahajali so se nekje na varnem in so pričeli uporabljati svojo oblast.

V tem trenutku ni bil niti zmožen, da bi občutil ponižanje, ki je tičalo v diktatorjevem dejanju.

Papirna krogla je učinkovala nanj ko svinčena krogla iz puške. Zadel ga ne občuti žalitve, temveč pade. Dr. Glossin se je zamajal in njegove roke so iskale po zraku oporišča.

Telesni izbruh jeze je olajšal diktatorjevo duševno stanje. Neposredni učinek udarca, ki ga je zadel, je popustil. Prišel je jasneje videti. Opazil je, da se bo človek, ki stoji pred njim, zgrudil vsak trenutek na tla.

Tedaj se je vsedel k svoji mizi in na mignil dr. Glossinu, da naj se tudi vsede.

»Sedite! — Sedite! — Ne tja! kaj — semkaj! — tesno k meni — da, semkaj! — Stojte — poberte preje onole tamle!«

Z desnico je pokazal na zmečkani kos papirja na tleh. Ukazoval je dr. Glossinu ko pretepenemu psu in dr. Glossin je ubogal ko polit cucek.

Sedaj je sedel na odkazanem stolu tesno poleg Cyrusa Stonarda in je mehanično razvijal brzojavko.

»Berite!«

Dr. Glossin je prečital depešo, katero je ta dan že tolikokrat prebral.

»Kaj ste mi poročali? In kaj pravite sedaj?«

Zdravnik ni bil zmožen sistematičnega poročanja.

Cyrus Stonard je uvidel, da mora počakati, da se nekoliko umiri in zbere.

Zato je ukazal:

»Poročajte mi še enkrat natančno o dogodkih v Linnaisu. Nobenega izbegavanja, absolutno točno!«

Dr. Glossin je zbral vse svoje sile. Prišel je govoriti in postajal je tem mirnejši, čimdalje je poročal.

»Angleži so bili na mestu istočasno z menoj. Ko sem spoznal angleškega poveljnika, sem se čudil njegove naivnosti. Hotel sem ga poklicati nazaj, toda ni bilo več časa. Ni mi bilo več mogoče, zavreti ekspedicije — — —«

Cyrus Stonard je z mrzlim pogledom premeril zdravnika.

»To je vse posledica, ker pričinja orodje samo misliti. Vam sem zapovedal, da uničite one tri! Vam! — Ne Angležem. Vaše samovoljnosti po prvem poročilu nisem grajal, ker ste mi sporočili, da je vaš načrt uspel. Toda zadovoljen z vašim načinom ureditve te zadeve nisem bil.

Zakaj sem vas izbral za svoje bodice? — Ker za razne svoje načrte nisem hotel pogrešati take preizkušene sile.

Če vaša nadarjenost ne zadostuje, da spravite tri ljudi na oni svet, če rabite zato Angleže — Človek — zakaj si nahujskal Angleže na ono trojico, mesto da bi sam ukrenil potrebno?«

Dr. Glossin je jecljal:

» — Interesi domovine — Obzirnost napram nevtralcem — diplomatične težkoče — — —«

»Nesmisel — bedastoča — kaj me briga Švedska? Mar mislite, da nisem računal tudi z možnostjo prekršiti nevtralnost te deželice?«

Ostro je pogledal doktorju v oči.

»Bali ste se! Sramotno, figarsko ste se bali teh treh ljudi! Zato ste hoteli igrati vlogo lisice zvitorepke. Drugi ljudje naj gredo po kostanj v žerjavico — Tako je prišlo do te — lopovščine — Pazite se — Od danes naprej ste pod nadzorstvom. Vi veste, kaj to pomeni. Samo sumnja izdajstva, neposlušnosti, in vi izginite. Mislite nato sedaj, ko mi odgovarjate.«

»Želim slišati vaše točno mnenje o teh treh ljudeh. Ali so še pri življenju — ali že izhaja morda ta brzojavka od koga

drugega. In če še žive, kakšni so njihovi načrti. Kako velika je njihova moč, kako daleč sega njihova oblast? Ali se bodo v prihajajoči vojni postavili na kako stran? In na katero? Premislite dobro, predno odgovorite! Gre za vašo glavo!«

Dr. Glossin je vedel, da se prezident-diktator ne šali. Nezadovoljiv odgovor — pritisk na električni zvonec na mizi in nič več ne bo doživel prihodnje ure.

Zbral je svoje misli in premislil vsako besedo, predno jo je izgovoril.

»Ne! Izključeno je, da bi prišel v poštev kdo drugi, kakor oni trije. Jaz sem prisostvoval katastrofi v Linnaisu, toda kljub temu sem trdno uverjen, da so oni poslali to brzojavko.«

»Kako so mogli uiti? Saj so morali končno pričakovati, da jih bomo nekega dne prijeli. Zavarovali so se morda s kakim podzemeljskim rovom z izhodom kje v gorah ali doli pri reki?«

Dalje prihodnjč.

MALIOGLASI

Snaženje za Veliko noč

bo lahko, če boste čistili pohištvo, preproge in posteljnino s prahožerom, okna intla pa potom čistilnega zavoda »Diverson«, Cankarjeva ul. 14, Tel. 401. 570

Pokončevanje sten

s plinom opravi poceni in hitro. »Diverson«, Cankarjeva ul. 14, Tel. 406. Naglo se uničijo tudi podgane, miši in ščurki. 571

Singer šivalne stroje

dobro ohranjene od Din 550 do 900 proda Hinko Kralj, Maribor, Tvorliška cesta št. 30. 546

Pridna in čedna sobarica

se sprejme. M. Berdajs, Maribor. 556

Iščem zastopnike

za obisk privatnih strank. »Plamen«, Maribor, Aleksandrova 18 I. 590

Občinskim uradom
in raznim podjetjem priporočamo

Občni državlanski zakonik

Cena v platno vezani knjigi s poštnino 155 Din

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadrage v Mariboru
Aleksandrova cesta 13

Na Jožefovo

si vsi oglejte prvo manufakturno trgovino blizu cerkve
v **Študentih, Aleksandrova cesta št. 48**

A. Kumperščak

Zaloga modernih zamovaznic, ovratnikov, srajc, nogavic, vsakovrstnega sukna, izgotovljenih oblek itd.

Cene brezkonkurenčne! 589

Galanterija! Solske potrebščine!

Za spomlad

so že došle moderne srajce, najnovejše oblike ovratnikov, moderne zamovaznice, vse vrste nogavic in čevljev

kakor vse drugo modno blago za vsakteri okus in kot že splošno znano po izredno nizkih cenah edino v modni trgovini

Josip Karničnik, ki se nahaja sedaj

Zahtevajte povsod „Večernik“! na Glavnem trgu 11

Novo!

Novo!

Prva pomoč ponesrečenim živalim

napisal profesor dr. Ferdo Kern. Knjiga je bogato ilustrirana ter velja s poštnino vred samo Din 36.—. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadrage v Mariboru, na Aleksandrovi cesti št. 13

Novo!

Novo!

ZAŠA ŽELJA
SE VAM IZPOLNI

IN IMELI BODETE OBLEKO IN PERILO
IZ NAJBOLJŠEGA IN NOVOMODNEGA
BLAGA PO ZELO NIZKIH CENAH,
AKO SI ISTO NABAVITE PRI TVRDKI

I. N. ŠOŠTARIČ - MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA STEV. 13

JUBILEJNI ZBORNİK

ZA PETDESETLETNICO
OTONA ŽUPANČIČA

je pravkar izšel. Broširana knjiga velja
42 Din, vezana 56 Din, poštnina 3 Din

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Mariboru,
Aleksandrova cesta št. 13